

Budżety gospodarstw domowych w województwie podlaskim w 2018 r.

10.10.2019 r.

↑ 0,7%

Wzrost przeciętnego miesięcznego dochodu rozporządzalnego na 1 osobę w gospodarstwach domowych w skali roku

W 2018 r. w województwie podlaskim odnotowano wzrost zarówno dochodów, jak i wydatków gospodarstw domowych w ujęciu rocznym, ale skala zmiany wydatków była większa niż dochodów. Oznacza to, że nadwyżka dochodów nad wydatkami zmalała w odniesieniu do poprzedniego roku. Mimo to gospodarstwa domowe oceniały swoją sytuację materialną jako lepszą niż przed rokiem. Ponadto w porównaniu z 2017 r. zmniejszyły się wskaźniki ubóstwa ustawowego i relatywnego, a wzrósł wskaźnik ubóstwa skrajnego.

Zarówno dochody, jak i wydatki gospodarstw domowych uległy zwiększeniu w skali roku

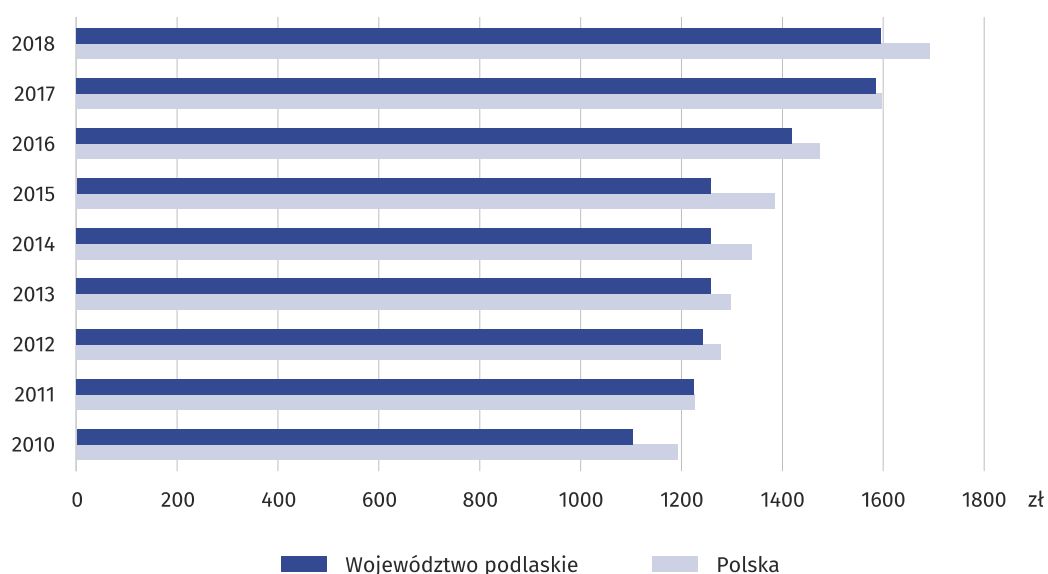
W 2018 r. w województwie podlaskim badaniem budżetów objęto 1164 gospodarstwa domowe, co stanowiło 3,2% ogólnej liczby gospodarstw zbadanych w kraju. Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym wyniosła 2,58, podczas gdy w kraju ukształtowała się na poziomie 2,64.

Dochody gospodarstw domowych

W 2018 r. w województwie podlaskim przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny przypadający na 1 osobę w gospodarstwach domowych wyniósł 1596,76 zł i był o 96,70 zł niższy niż średnio w kraju. W porównaniu z poprzednim rokiem kwota ta w województwie uległa niewielkiej zmianie (wzrost o 0,7%), podczas gdy w kraju zwiększyła się o 6,0%. W analizowanym roku Podlaskie zajmowało pod tym względem 11. miejsce w Polsce (spadek z 8. miejsca w 2017 r.), wyprzedzając województwa: opolskie, warmińsko-mazurskie, świętokrzyskie, lubelskie i podkarpackie.

W porównaniu z poprzednim rokiem wzrósł udział dochodów z pracy najemnej i na własny rachunek w ogólnym dochodzie rozporządzalnym przypadającym na 1 osobę w gospodarstwach domowych

Wykres 1. Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych

Na dochód rozporządzalny gospodarstwa domowego składają się przede wszystkim dochody z pracy najemnej oraz dochody ze świadczeń społecznych. W 2018 r. w województwie podlaskim ich udział w dochodzie rozporządzalnym wyniósł odpowiednio 43,5% i 31,1% (w kraju – 52,6% i 31,2%).

Tablica 1. Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych

WYSZCZEGÓLNIENIE	2017		2018	
	województwo podlaskie		Polska	
	w złotych			
OGÓŁEM	1585,57	1596,76	1693,46	
w tym dochody:				
Z pracy najemnej	618,17	694,87	889,99	
Z pracy na własny rachunek	89,49 ^a	105,32 ^b	147,29	
Ze świadczeń społecznych	507,31	496,81	528,38	

a, b Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: a – 17,93%, b – 17,79%.

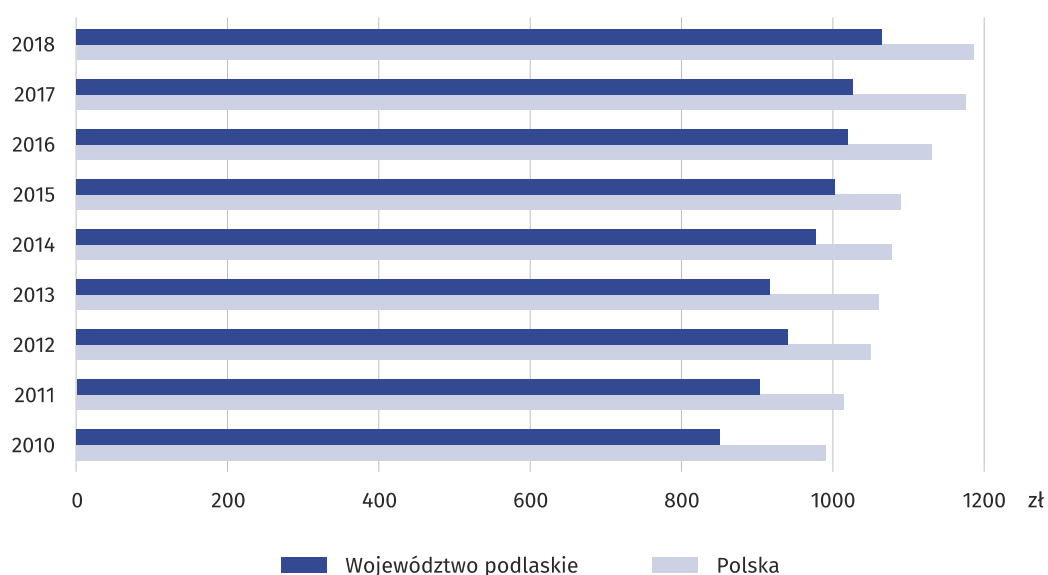
W porównaniu z 2017 r. udział dochodów z pracy najemnej w dochodzie rozporządzalnym wzrósł o 4,5 p. proc., a dochodów z pracy na własny rachunek – o 1,0 p. proc. Mniejszy (o 0,9 p. proc.) niż przed rokiem był natomiast udział dochodów ze świadczeń społecznych.

Wydatki gospodarstw domowych

W 2018 r. przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę w gospodarstwach domowych w województwie podlaskim wyniosły 1066,10 zł i były o 120,76 zł niższe niż średnio w kraju. W porównaniu z 2017 r. nastąpił ich wzrost o 3,8% (w kraju – o 0,9%). Pod względem wysokości przeciętnych wydatków w analizowanym roku województwo podlaskie znalazło się na 12. miejscu w kraju (o jedną pozycję wyżej niż przed rokiem).

Gospodarstwa domowe z Podlaskiego ponosiły najmniejsze wydatki na zdrowie spośród wszystkich województw w kraju

Wykres 2. Przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę w gospodarstwach domowych

W 2018 r. w strukturze wydatków gospodarstw domowych w województwie podlaskim aż 95,7% stanowiły wydatki związane z zakupem towarów i usług konsumpcyjnych (w kraju 95,8%). Na żywność i napoje bezalkoholowe gospodarstwa domowe przeznaczały przeciętnie 28,5% ogólnej kwoty wydatków. Znaczącą grupą wydatków ponoszonych przez gospodarstwa domowe były opłaty z tytułu użytkowania mieszkania lub domu i za korzystanie z nośników energii, które stanowiły 16,5% ogółu oraz wydatki na transport – 12,2%.

Struktura przeciętnych miesięcznych wydatków gospodarstw domowych w województwie podlaskim nie odbiegała znacząco od struktury tych wydatków w kraju. Największą różnicę odnotowano w przypadku wydatków na żywność i napoje bezalkoholowe oraz na transport, których udział w województwie był odpowiednio o 3,6 p. proc. i o 1,8 p. proc. wyższy niż średnio w kraju. Niższy od średniej krajowej był natomiast udział wydatków m.in. z tytułu użytkowania mieszkania lub domu i korzystania z nośników energii (o 1,8 p. proc.) oraz na rekreację i kulturę (o 1,5 p. proc.).

Tablica 2. Przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę w gospodarstwach domowych

WYSZCZEGÓLNIENIE	2017	2018	
		województwo podlaskie	Polska
	w złotych		
OGÓŁEM	1027,46	1066,10	1186,86
w tym towary i usługi konsumpcyjne ^a	984,84	1019,99	1136,54
w tym:			
Żywność i napoje bezalkoholowe	290,76	303,41	294,53
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	23,49	24,78	29,56
Odzież i obuwie	54,60	59,61	58,48
Użytkowanie mieszkania lub domu i nośniki energii	186,69	175,64	217,44
Wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	55,21 ^b	64,74 ^c	67,09
Zdrowie	55,51	45,14	59,42
Transport	97,63 ^d	130,09 ^e	124,03
Łączność ^f	49,58	45,01	47,57
Rekreacja i kultura	59,54	53,63	76,93
Edukacja	5,37 ^g	7,70	12,31
Restauracje i hotele	46,99 ^h	44,23	58,90
Pozostałe towary i usługi	56,57	62,88	71,95

a łącznie z kieszonkowymi nieuwzględnionymi w podziale według rodzajów wydatków. b–e, h Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: b – 10,29%, c – 11,36%, d – 21,76%, e – 17,18%, g – 22,57%, h – 12,78%. f łącznie z wydatkami na usługi internetowe.

W porównaniu z 2017 r. w województwie wzrost odnotowano m.in. w przypadku wielkości wydatków na edukację (o 43,4%), transport (o 33,2%) oraz wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego (o 17,3%). W skali roku nastąpił spadek wydatków m.in. na zdrowie (o 18,7%), rekreację i kulturę (o 9,9%) oraz łączność (o 9,2%).

W 2018 r. gospodarstwa domowe z Podlaskiego ponosiły najmniejsze wydatki na zdrowie spośród wszystkich województw w kraju, a w przypadku opłat z tytułu użytkowania mieszkania lub domu i za korzystanie z nośników energii Podlaskie uplasowało się na 14. miejscu w Polsce. Było natomiast w pierwszej piątce województw, które ponosiły największe wydatki na żywność i napoje bezalkoholowe, odzież i obuwie oraz transport.

Spożycie artykułów żywnościowych

W 2018 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, w województwie podlaskim zmniejszyło się spożycie większości artykułów żywnościowych. Największy spadek dotyczył spożycia ryb i owoców morza (o 11,9%), pieczywa (o 9,0%) oraz mięsa (o 6,3%), w tym mięsa surowego (o 8,2%). Wzrosło natomiast spożycie m.in.: wód mineralnych i źródlanych (o 17,9%), owoców (o 10,5%) i jogurtów (o 9,3%).

W skali roku wzrosło spożycie wód mineralnych i źródlanych, owoców i jogurtów, natomiast spadło spożycie ryb i owoców morza, pieczywa oraz mięsa

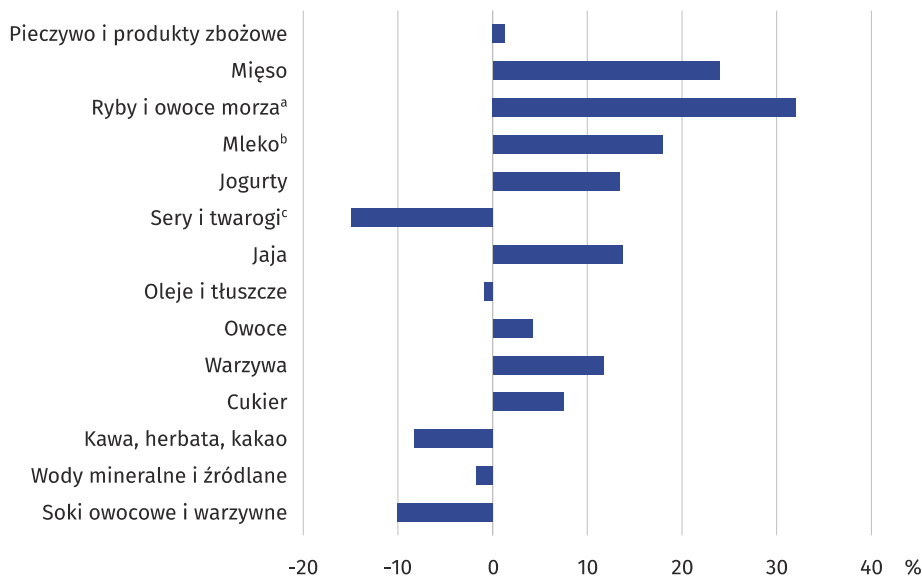
Tablica 3. Przeciętne miesięczne spożycie niektórych artykułów żywnościowych na 1 osobę w gospodarstwach domowych

WYSZCZEGÓLNIENIE	2017	2018	
		województwo podlaskie	Polska
Pieczywo i produkty zbożowe – w kg	5,86	5,55	5,48
w tym pieczywo ^a	3,46	3,15	3,15
Mięso – w kg	6,88	6,45	5,20
w tym:			
mięso surowe	4,14	3,80	2,96
wędliny i inne przetwory mięsne ^b	2,48	2,43	2,00
Ryby i owoce morza ^c – w kg	0,42	0,37	0,28
Mleko ^d – w l	3,52	3,47	2,94
Jogurty – w kg	0,54	0,59	0,52
Sery i twarogi ^e – w kg	0,71	0,74	0,87
Jaja – w szt.	12,40	12,62	11,09
Oleje i tłuszcze – w kg	1,08	1,06	1,07
w tym masło	0,15	0,13	0,25
Owoce – w kg	3,54	3,91	3,75
Warzywa – w kg	9,05	8,85	7,92
w tym ziemniaki	3,91	3,59	2,97
Cukier – w kg	0,99	1,01	0,94
Kawa, herbata, kakao – w kg	0,22	0,22	0,24
Wody mineralne i źródlane – w l	4,75	5,60	5,70
Soki owocowe i warzywne – w l	0,89	0,89	0,99

a Bez pieczywa chrupkiego, tostowego i cukierniczego. b Łącznie z wyrobami garmażeryjnymi, bez przetworów podrobowych. c Bez marynat, przetworów ze zwierząt morskich i słodkowodnych, wyrobów garmażeryjnych i panierowanych, bez konserw rybnych. d Bez zagęszczonego i w proszku. e Bez słodkich serków.

W analizowanym roku w województwie podlaskim odnotowano większe niż średnio w kraju spożycie na 1 osobę w gospodarstwach domowych m.in.: ryb i owoców morza (o 32,1%), mięsa (o 24,0%), w tym mięsa surowego (o 28,4%) oraz mleka (o 18,0%). Mniejsze było natomiast spożycie m.in.: serów i twarogów (o 14,9%), soków owocowych i warzywnych (o 10,1%) oraz kawy, herbaty i kakao (o 8,3%).

Wykres 3. Odchylenia przeciętnego miesięcznego spożycia wybranych artykułów żywnościowych na 1 osobę w gospodarstwach domowych w województwie podlaskim względem ich przeciętnego miesięcznego spożycia w kraju w 2018 r.

a Bez marynat, przetworów ze zwierząt morskich i słodkowodnych, wyrobów garmazeryjnych i panierowanych, bez konserw rybnych. b Bez zagęszczonego i w proszku. c Bez słodkich serków.

W 2018 r., wśród wszystkich województw w Polsce Podlaskie charakteryzowało się najwyższym poziomem spożycia mięsa (w tym mięsa surowego oraz wędlin i innych przetworów mięsnych), jak również ryb i owoców morza na 1 osobę w gospodarstwach domowych. Pod względem spożycia mleka zajmowało 3. miejsce w kraju. Jednocześnie w województwach podlaskim i warmińsko-mazurskim odnotowano najniższe spożycie serów i twarogów na 1 osobę w gospodarstwach domowych.

Wyposażenie w niektóre przedmioty trwałego użytkowania

W 2018 r., podobnie jak rok wcześniej, powszechnie występującymi w gospodarstwach domowych dobrami trwałego użytkowania były odbiorniki telewizyjne, telefony komórkowe i pralki automatyczne. Około 70% lub więcej gospodarstw domowych w województwie podlaskim posiadało sprzęt do odbioru, nagrywania i odtwarzania dźwięku, samochód osobowy, komputer osobisty i kuchenkę mikrofalową.

W analizowanym roku, w porównaniu z rokiem poprzednim, w województwie odnotowano wzrost udziału gospodarstw domowych wyposażonych m.in. w zmywarkę do naczyń (o 10,5 p. proc.), samochód osobowy (o 9,2 p. proc.) lub smartfon (o 8,5 p. proc.).

W 2018 r. w województwie podlaskim, w odniesieniu do średniej krajowej, odnotowano wyższy odsetek gospodarstw domowych posiadających m.in. sprzęt do odbioru, nagrywania i odtwarzania dźwięku (o 8,9 p. proc.), kuchenkę mikrofalową (o 6,5 p. proc.), rower (o 4,5 p. proc.) i samochód osobowy (o 3,9 p. proc.). Niższy był natomiast stopień wyposażenia gospodarstw m.in. w komputer osobisty (o 4,0 p. proc.), kuchenkę elektryczną z płytą ceramiczną, indukcyjną (o 3,7 p. proc.), zestaw kina domowego (o 3,2 p. proc.) oraz urządzenie do odbioru telewizji satelitarnej lub kablowej (o 2,8 p. proc.).

Gospodarstwa domowe były lepiej wyposażone niż przed rokiem w dobra trwałego użytkowania nowej generacji, a zwłaszcza w zmywarki do naczyń, samochody lub smartfony

Tablica 4. Gospodarstwa domowe wyposażone w niektóre przedmioty trwałego użytkowania^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2017	2018	
		województwo podlaskie	Polska
	w % ogółu gospodarstw domowych		
Pralka automatyczna	93,2	93,8	95,1
Zmywarka do naczyń	24,6	35,1	36,4
Kuchenka mikrofalowa	62,2	69,2	62,7
Kuchenka elektryczna z płytą ceramiczną, indukcyjną	10,1	11,9	15,6
Sprzęt do odbioru, nagrywania i odtwarzania dźwięku ^b	77,4	77,9	69,0
Odbiornik telewizyjny	97,1	98,1	96,4
Urządzenie do odbioru telewizji satelitarnej lub kablowej	59,6	59,2	62,0
Telefon stacjonarny	33,5	25,8	22,3
Telefon komórkowy	90,7	94,7	96,7
w tym smartfon	56,9	65,4	67,5
Zestaw kina domowego	6,7	9,0	12,2
Komputer osobisty	68,2	70,1	74,1
w tym laptop, tablet	58,2	64,2	66,0
Drukarka	30,4	36,6	34,5
w tym drukarka wielofunkcyjna	19,3	24,5	24,8
Rower (bez dziecięcego)	61,5	66,1	61,6
Motocykl, skuter, motorower	7,3	6,5	5,5
Samochód osobowy	60,9	70,1	66,2

a Opracowano na podstawie stanu w końcu poszczególnych kwartałów. b Obejmuje: radio, radiomagnetofon, radio z odtwarzaczem płyt kompaktowych lub radiomagnetofon z odtwarzaczem płyt kompaktowych, wieżę.

W analizowanym roku Podlaskie oraz Świętokrzyskie były województwami o najniższym w kraju odsetku gospodarstw domowych posiadających telefon komórkowy. Jednocześnie województwo podlaskie zajmowało 4. miejsce w kraju pod względem udziału gospodarstw wyposażonych w kuchenkę mikrofalową i samochód osobowy w ogólnej liczbie gospodarstw domowych.

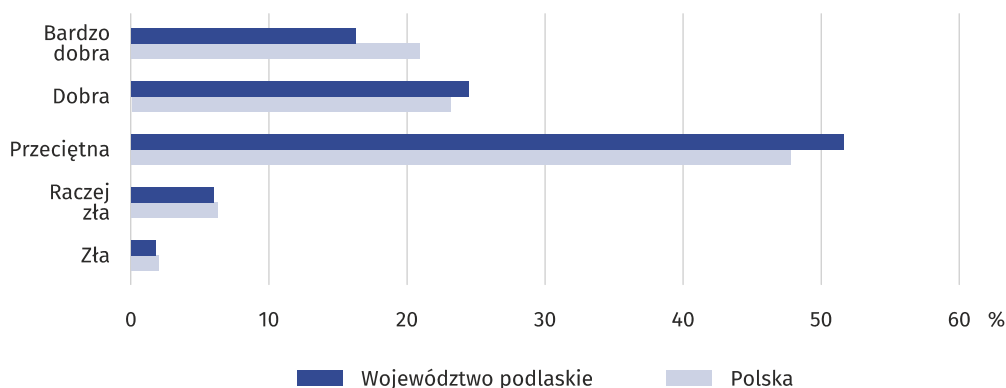
Subiektywna ocena sytuacji materialnej gospodarstw domowych

W 2018 r. w województwie podlaskim swoją sytuację materialną jako bardzo dobrą oceniło 16,2% gospodarstw domowych, a w 2017 r. – 12,1%, zaś jako raczej dobrą – 24,5%, podczas gdy w poprzednim roku – 21,1%. W ciągu roku odsetek oceniających sytuację swego gospodarstwa pozytywnie zwiększył się o 7,6 p. proc. (w kraju o 6,8 p. proc.).

Udział gospodarstw określających swoją sytuację materialną jako przeciętną wyniósł 51,7% i w porównaniu z 2017 r. zmniejszył się o 3,5 p. proc. (w kraju o 3,7 p. proc.).

Ponad 40% gospodarstw domowych pozytywnie oceniło swoją sytuację materialną

Wykres 4. Subiektywna ocena sytuacji materialnej gospodarstw domowych w 2018 r.

W omawianym roku w województwie podlaskim odsetek gospodarstw postrzegających swoją sytuację jako raczej złą ukształtował się na poziomie 5,9%, a oceniających ją jako złą – na poziomie 1,7%. Rok wcześniej grupy te stanowiły odpowiednio 7,7% i 4,0% ogółu badanych gospodarstw. W 2018 r. udział gospodarstw domowych oceniających swoją sytuację materialną negatywnie był o 4,1 p. proc. (w kraju o 3,1 p. proc.) niższy od zanotowanego przed rokiem.

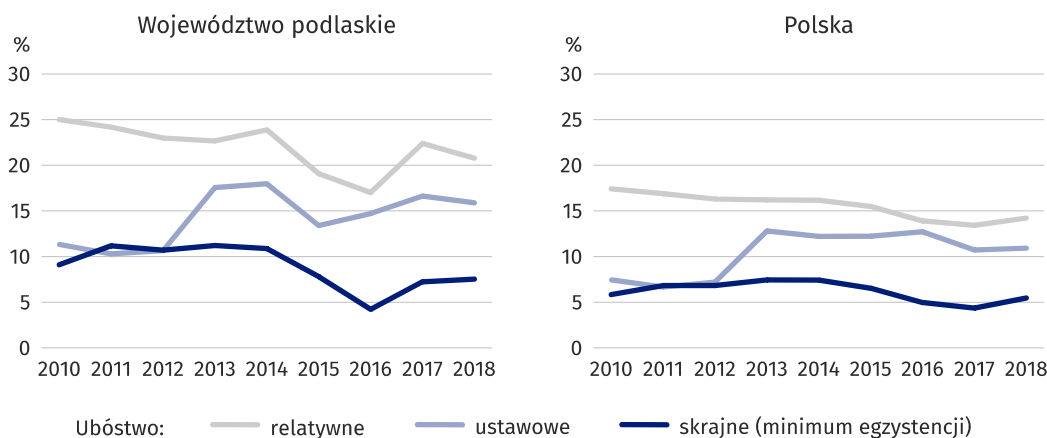
Ubóstwo

W 2018 r. w województwie podlaskim, pomimo wzrostu wydatków przy niższym wzroście dochodów gospodarstw domowych, odnotowano spadek stopy ubóstwa ustawowego do poziomu 15,9% (w 2017 r. – 16,6%) oraz ubóstwa relatywnego do poziomu 20,8% (przed rokiem – 22,4%). Wzrosła natomiast stopa ubóstwa skrajnego do poziomu 7,5% (rok wcześniej – 7,2%).

W Polsce w 2018 r. wszystkie wskaźniki dotyczące ubóstwa były wyższe niż w roku poprzednim, przy czym największy wzrost dotyczył stopy ubóstwa skrajnego (o 1,1 p. proc.).

W skali roku zasięg ubóstwa ustawowego i relatywnego uległ zmniejszeniu, zaś wzrosła stopa ubóstwa skrajnego

Wykres 5. Zasięg ubóstwa w gospodarstwach domowych

Wskaźniki zasięgu ubóstwa w województwie podlaskim w analizowanym roku znacznie przewyższały wartości ogólnokrajowe. W rankingu pod względem poziomu ubóstwa Podlaskie znalazło się wśród sześciu województw o najwyższych stopach ubóstwa ustawowego, relatywnego oraz skrajnego.

Opracowanie merytoryczne:

Wydział Badań Ankietowych

Małgorzata Majewska-Maksymiuk

tel.: 85 749 77 44

e-mail: M.Majewska-Maksymiuk@stat.gov.pl

Informatorium Statystyczne

tel.: 85 749 77 88, 85 749 77 45

bialystok.stat.gov.pl

e-mail: InformatoriumUSBST@stat.gov.pl

[Białystok STAT](#)

Powiązane opracowania

[Budżety gospodarstw domowych w 2018 r.](#)

[Zasięg ubóstwa ekonomicznego w Polsce w 2018 r.](#)

[Sytuacja gospodarstw domowych w 2018 r. w świetle wyników badania budżetów gospodarstw domowych](#)

Temat dostępny w bazach danych

[Bank Danych Lokalnych](#) → Gospodarstwa domowe

[Dziedziczne Bazy Wiedzy – Warunki życia ludności](#)

Ważniejsze pojęcia dostępne w słowniku

[Budżet gospodarstwa domowego](#)

[Dochód do dyspozycji](#)

[Dochód rozporządzalny gospodarstwa domowego](#)

[Gospodarstwo domowe](#)

[Spożycie artykułów żywnościowych w gospodarstwie domowym](#)

[Subiektywna ocena sytuacji materialnej gospodarstwa domowego](#)

[Wskaźnik zasięgu ubóstwa relatywnego \(stopa ubóstwa relatywnego\)](#)

[Wskaźnik zasięgu ubóstwa skrajnego \(stopa ubóstwa skrajnego\)](#)

[Wskaźnik zasięgu ubóstwa ustawowego \(stopa ubóstwa ustawowego\)](#)

[Wydatki gospodarstwa domowego](#)

[Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne](#)

[Wyposażenie gospodarstw domowych](#)